

NY RELIGIÖSA RÖRELSE

NYA TOLKNINGAR AV GAMLA RELIGIONER

NYRELIGIÖSA RÖRELSER VS NYANDLIGA RÖRELSER (NEW AGE)

- Liknar till formen världsreligionerna
 - Ledare
 - Organisation
 - Central text
 - Stipulerad praktik
- Vad är en sekt? Definitionerna varierar!

SEKTER - VARIFRÅN? VARFÖR?

- Utbrytare från världsreligionerna
- Avviker från den vedertagna tron
- Bryter mot den sociala normer
- I Sverige:
 - Konventikelplakatet avskaffas 1858
 - Dissenterlagen upprättas 1860
 - Religionsfrihet 1951

*Diskutera!
Hur använder vi begreppet
sekt idag? Varför?*

WALLIS DEFINITION (MED TILLÄGG)

1. Sekten är en **frivillig** organisation men medlemskapet ska förtjänas.
2. Medlemskapet kan frångå de medlemmar som inte följer gruppnormerna. (**exkludering**)
3. Sektmedlemmarna ser sig som en andlig **elit** som besitter särskild kunskap.
4. Sekten är vanligen i **konflikt** med sin omgivning. (Varför? Se punkt 1-3)
5. Sekten är vanligen **egalitär** vilket betyder att alla troende fungerar som ett prästerskap.
6. Sekten är **etisk och asketisk** vilket innebär att man har vissa levnadsregler och att man offrar både tid och pengar på sin grupp. (**hängivenhet**)
7. Sekten är **totalitär** vilket betyder krav på totalt engagemang och styrning av medlemmarnas liv.

Källa: Wallis, Roy. *Sectarianism*, 1975

Tillägg:

- Isolerande
- Karismatisk ledare
- Apokalyptiskt budskap

ISKCON, Osho, Raëliska rörelsen,
Jehovas vittnen, Familjen,
Scientologerna, Mormonerna, Livets
Ord

SEKTTYPER

1. **Omvändelseseakter:** radikal personlig omvändelse är nödvändig för frälsningen.
2. **Revolutionära sekter:** insikten och budskapet om att slutet är nära behöver spridas
3. **Introverta (isolerande) sekter:** söker skydd från den orena, kaotiska världen.
4. **Manipulativa sekter:** erbjuder nya vägar till målet och värderingarna som världen delar
5. **Traumaturgiska sekter:** Individen i fokus. Alternativa (övernaturliga) vägar erbjuds.
6. **Reformistiska sekter:** strävar efter förändring på samhällelig nivå.
7. **Utopiska sekter:** samhället kan förbättras, men först när medlemmarna visar vägen.

DISKUTERA!

- Varför väljer människor att frivilligt gå med i auktoritära rörelser där de måste underordna sig ledare?
- Vilka tror du är de främsta orsakerna till att människor går in i sådana rörelser?
- Varför stannar man kvar?

HJÄRNTVÄTT? MIND CONTROL?

- Begreppet myntades 1951 för att namnge det fenomen som utspelade sig i det militära: soldater i fångenskap började erkänna påhittade krigsbrott.
- Tankekontroll eller hjärntvätt?

HUR?

- Robert J Lifton:

1. Kontroll av miljön
2. Mystisk manipulation
3. Krav på renhet
4. Bekännelser
5. Helig vetenskap
6. Laddat språk
7. Doktrin över person
8. Existensuppdelning

- Margaret Singer:

1. Hålla en person ovetande om vad som pågår.
2. Kontrollera en persons tid och om möjligt fysiska miljö.
3. Skapa en känsla av maktlöshet, hemlig rädsla och beroende.
4. Undertryck mycket av personens gamla beteende och attityd.
5. Ingjuta nya beteenden och attityd.
6. Föra fram ett slutet system av logik, inte tillåta kritik.

- Kurt Lewin

1. Nedbrytning (nedfrysning)
2. Förändring
3. Återskapande (återfrysning)

PRAKTISKA TIPS

- Leta efter ensamma personer
- Var selektiv i fråga om sanning
- Bjud in till gemenskap
- Boka tid
- Övervaka
- Isolera individ och grupp
- Sysselsätt
- Överös med komplimanger

- Skapa förtroende genom utbyte
- Uppmärksamma traumatiska händelser från det förflutna
- Dränera den fysiska och psykiska motståndskraften
- Skapa ny identitet

Diskutera!

- Var går gränsen för hjärntvätt?
 - Kan det vara okej?
 - Vilket steg är viktigast?
- Känner ni igen något av momenten? Varifrån?

FRIDAS FAVORIT

Du kan	E	C	A
Redogöra för och analysera några religioner, nyreligiösa strömningar och livsåskådningar samt redogöra för deras kännetecken och hur de tar sig samhälleliga uttryck . I analys förklara samband och dra slutsatser om hur de förhåller sig till aktuella samhällsfrågor .	- Redogöra för och analysera översiktligt - Förklara enkla samband - Dra enkla slutsatser	- Redogöra för och analysera utförligt - Förklara samband - Dra välgrundade slutsatser	- Redogöra för och analysera utförligt och nyanserat - Förklara komplexa samband - Dra välgrundade och nyanserade samband
Redogöra för likheter och skillnader mellan å ena sidan nyreligiösa rörelser och strömningar och å andra sidan världsreligioner samt underbygga resonemangen med argument.	- Redogöra översiktligt - Underbygga med enkla argument	- Redogöra utförligt - Underbygga med välgrundade argument	- Redogöra utförligt och nyanserat - Underbygga med välgrundade och nyanserade argument
Redogöra för hur religioner och livsåskådningar kan ha betydelse för människors upplevelse av identitet .	- Redogöra översiktligt	- Redogöra utförligt	- Redogöra utförligt och nyanserat

SKRIFTLIG UPPGIFT

1. Välj en nyreligiös rörelse/sekt att undersöka.
2. Presentera dess kännetecken: ledare, text, organisation, byggnad osv.
3. Förklara sambandet mellan sekten och en eller flera världsreligioner.
4. Hur blir man medlem?
5. Redogör för hur gruppen interagerar med samhället. Syns och/eller hörs de? Var? När? Varför?
6. Diskutera gruppen utifrån Wallis definition av sekter. Hur väl stämmer rörelsen överens med de sju punkterna?
7. Diskutera gruppen utifrån antingen Lifton, Singer eller Lewin. Hjärntvättar rörelsen sina medlemmar?
8. Vad förväntas av medlemmarna?